

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget fremsættes som led i regeringens plan for en samlet flerårig økonomisk politik. Lovforslaget giver monopoltilsynet en permanent hjemmel til at foretage en mere selektiv udvælgelse af og kontrol med de konkurrencebeskyttede hjemmemarkedserhverv, herunder byggesektoren, servicesektoren, detailhandel og ikke mindst de liberale erhverv.

En sådan hjemmel blev givet monopoltilsynet ved det såkaldte augustforlig i 1976 ved en midlertidig ændring i pris- og avanceloven. Ændringen udlob i februar 1979.

Forslaget skal specielt ses i sammenhæng med forslaget til lov om stop for priser m.v. og forslaget til lov om begrænsning af lønstigninger, ændring af dyrtidsregulering m.v.

Det må skønnes hensigtsmæssigt i forbindelse med en stoplov at kombinere en sådan med en særlig hjemmel i pris- og avanceloven, der pålægger monopoltilsynet at fore skærpet prisovervågning af de konkurrencebeskyttede erhverv, og herunder, specielt for så vidt angår de liberale erhverv, at tilstræbe en regulering af indkomsterne inden for de berørte brancher i overensstemmelse med de principper og indkomstpolitiske mål, der finder udtryk i prisstoploven.

Samtidig opnås det, at monopoltilsynets administration af pris- og avanceloven ikke sættes i stå under en midlertidig lovgivning.

Det vil dog være en forudsætning herfor, at monopoltilsynets personalemæssige ressourcer oges. Der henvises herom til bemærkningerne til lov om stop for priser m.v.

Regeringen anser det for nødvendigt, at også pengeinstitutterne underkastes en regulering på samme måde og efter samme retningslinjer, som de øvrige erhverv. Der er derfor indføjet en midlertidig hjemmel for tilsynet med banker og sparekasser til på grundlag af løbende indberetninger at gribe ind, såfremt det konstateres, at forholdene udvikler sig i strid med de principper og indkomstpolitiske mål, der ligger til grund for det for varer og tjenesteydelser ved lov om stop for priser m.v. gennemførte prisstop.

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede ændring i lovens formålsparagraf afspejler ønsket om at anskue prisudviklingen også ud fra en indkomstpolitisk synsvinkel. Som led i den almindelige økonomiske stabilisering er det derfor fundet ønskeligt, at monopoltilsynet, gennem en mere selektiv udvælgelse af og kontrol med de konkurrencebeskyttede hjemmemarkedserhverv, får mulighed for i forbindelse med dets prisovervågning at foretage en indkomstregulering af de berørte brancher, så indkomstniveauet for disse brancher bringes bedre på linje med indkomstniveauet i det øvrige samfund.

Til nr. 2

Prisovervågning over for de konkurrencebeskyttede erhverv vil være af betydning, når man lægger hovedvægten på en økonomisk stabilisering. De eksporterende og importkonkurrerende erhverv synes i en sådan periode at påkalde sig mindre interesse.

Ved betegnelsen konkurrencebeskyttede erhverv sigtes først og fremmest til erhverv, som er beskyttet mod konkurrence fra udlandet, dvs. byggesektoren, servicesektoren, detailhandelen og ikke mindst de liberale erhverv.

Til nr. 3

Det er fundet hensigtsmæssigt at udvide monopoltilsynets adgang til at orientere offentligheden om priser og prisforskelle til også at omfatte investeringsgoder og tjenesteydelser.

Til nr. 4

Da det som led i den indkomstpolitiske målsætning må tilstræbes, at indkomstudviklingen for de højere lønnede lønmodtagergrupper holdes inden for meget snævre rammer, er det fundet rimeligt, at der pålægges de liberale erhverv, som kan sammenlignes med disse lønmodtagergrupper, en tilsvarende tilbageholdenhed.